

WE ARE MONITORING

Statystyki tygodniowe

25.05–31.05.23

Poniższe opracowanie zawiera dane uzyskane z pierwszej ręki od osób uczestniczących w opisanych wydarzeniach. Dziękujemy wszystkim organizacjom humanitarnym działającym na pograniczu polsko-białoruskim oraz osobom z nimi współpracującym za udostępnienie nam raportów z przeprowadzonych przez siebie interwencji. Nasze źródła obejmują zarówno organizacje, nieformalne inicjatywy, jak i osoby prywatne, często pragnące zachować anonimowość, dlatego nie wymieniamy ich z nazwy, jeżeli nie udzieliły nam na to zgody. Szczególne podziękowania należą się wszystkim osobom w drodze, które zdecydowały się podzielić z nami własnymi doświadczeniami.

Pracownicy i pracowniczki organizacji humanitarnych oraz osoby z nimi współpracujące podkreślają, że trudny kontekst i etyka ich pracy często nie pozwalają na uzyskanie bardziej szczegółowych informacji na temat historii i sytuacji ludzi w drodze. Podczas interwencji wielu z nich jest w tak złym stanie psychofizycznym, że nie ma możliwości uzyskania szczegółowych informacji bez narażania ich na ryzyko retraumatyzacji lub wywoływania w nich poczucia, że są organizacjom humanitarnym winni jakiegokolwiek odpowiedzi na pytania z racji otrzymania od nich wsparcia.

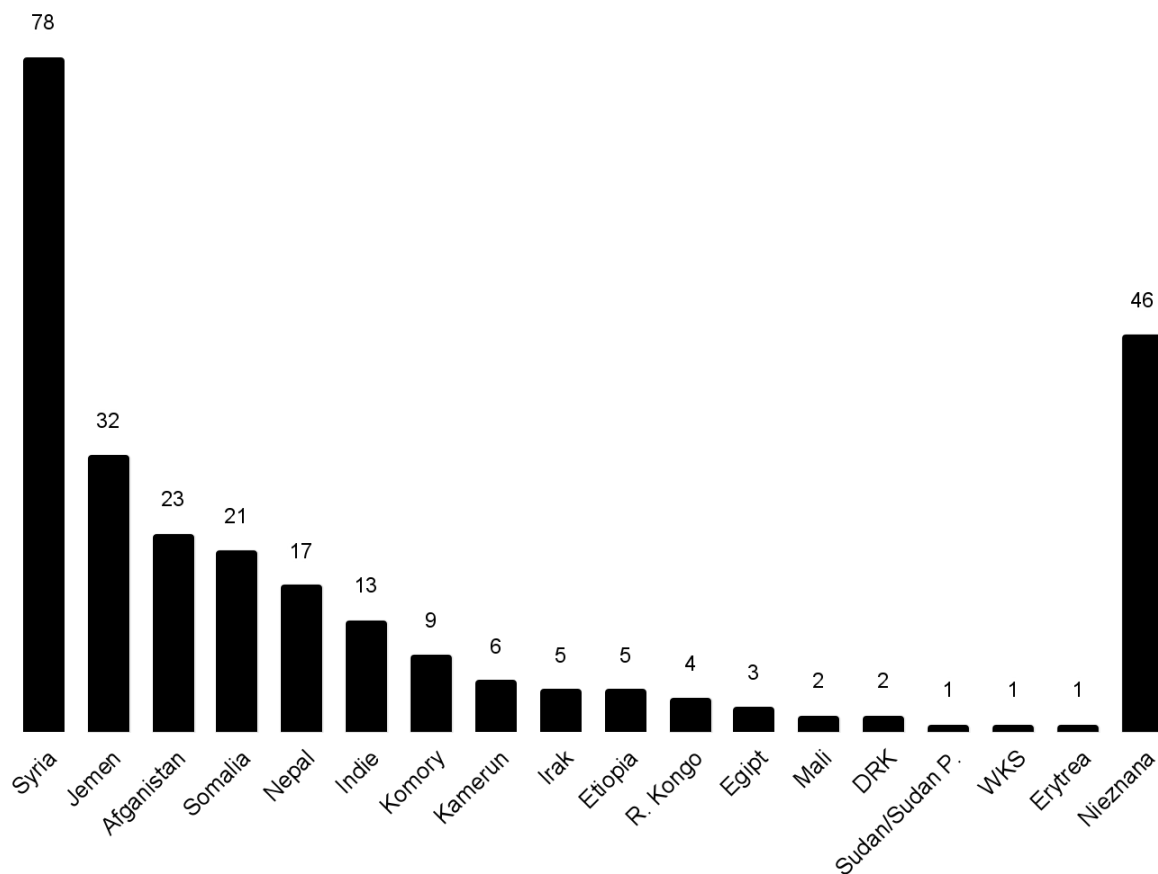
Opisywane interwencje i wsparcie udzielone osobom w drodze miały miejsce na terytorium województw podlaskiego i lubelskiego. Osobom przebywającym w Białorusi udzielane są informacje dotyczące sytuacji prawnej oraz dostępu do procedur ubiegania się o ochronę międzynarodową w Polsce i w Białorusi.

Mamy nadzieję, że ten krótki zarys kontekstu pomoże Wam lepiej zrozumieć obecną dynamikę wydarzeń w rejonie przygranicza z Białorusią. Dodatkowe pytania i rekomendacje osób lub organizacji, które również mogłyby być zainteresowane otrzymaniem raportów prosimy kierować na adres wearemonitoring@gmail.com.

Podsumowanie ilościowe

		osoby	dzieci	kobiety
	grupy	indywidualne	0-17	(w tym w ciąży)
Zgłoszenia łącznie	55	269	33	46 (3)
Zgłoszenia z Białorusi / w tym sistema	10 / 8	126 / 96	25	23 (1)
Pomoc udzielona	33	113	7	22 (2)
• pomoc rzeczowa / w tym w szpitalu	33 / 8	113 / 11	7 / 0	22 (2) / 2 (2)
• pomoc prawna / w tym w szpitalu	8 / 8	12 / 11	1	3 (2)
• pomoc medyczna PL / BY	10 / 0	11 / 0	0	1 (1)
Zgłoszone wywózki	7	30	5	4
Zgłoszone osoby zaginione	5	5	0	1
Zgłoszona przemoc PL / BY	4 / 7	27 / 58	5 / 16	2 / 15 (1)
Urazy w wyniku muru	2	2	0	0
Liczba interwencji			35	

Kraje pochodzenia

Demografia

W tym tygodniu z prośbą o informację skontaktowało się z nami 55 grup reprezentujących łącznie 269 osób. Wśród nich było aż 33 małoletnich, z czego przynajmniej sześć podróżowało bez opieki. Była to ciężarna 17-latką z Somalii, która trafiła do szpitala, pochodzący z Somalii 17-latek z urazem kolana spowodowanym dwukrotnym przekraczaniem bariery, 17-letnia dziewczyna z Somalii, 17-letni Afgańczyk oraz Irakijczyk i Syryjczyk. W grupach było też łącznie 46 kobiet, z czego 3 ciężarne.

W ostatnich tygodniach ponownie wzrosła liczba osób pochodzących z Syrii i Jemenu, z których pochodziło odpowiednio 78 i 32 osoby. W dalszym ciągu widoczny jest stały ruch osób z Somalii i Afganistanu, w tym tygodniu odpowiednio 21 i 23 osoby pochodziły z tych krajów. Dostałyśmy też informację o przebywającej na Białorusi dużej, 16-osobowej grupie pochodzącej z Nepalu. Dodatkowo o mężczyźnie z Nepalu przebywającym w jednym z podlaskich szpitali poinformowały case-workerki Grupy Granica. Od pewnego czasu regularnie pojawiają się też osoby z Komorów, niewielkiego wyspiarskiego państwa na Oceanie Indyjskim.

Białoruś i strefa przygraniczna

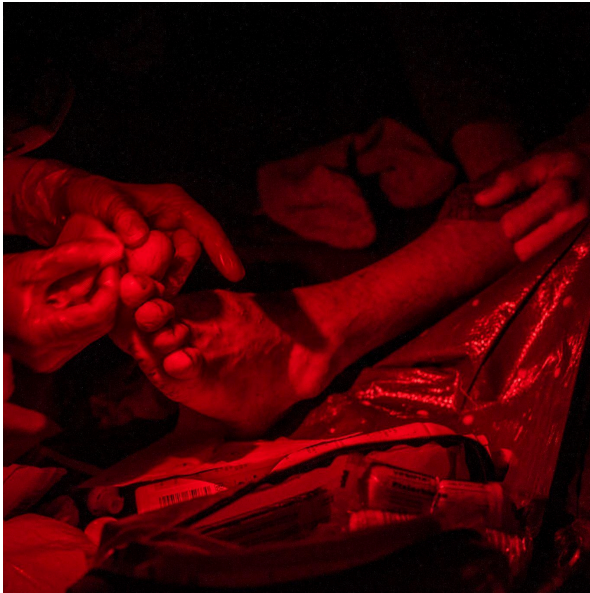
Organizacje humanitarne, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich interweniowali w sprawie grupy 25 osób, w tym 11 małoletnich, którzy przebywając na terenie Polski, zaraz za barierą, zgłaszali chęć ubiegania się o ochronę międzynarodową w Polsce. Wśród osób pochodzących z Syrii, Afganistanu, Iraku i Demokratycznej Republiki Kongo znajdowały się osoby z grup wrażliwych, w tym dzieci (najmłodsze miało 2 lata) oraz mężczyzna z rozrusznikiem serca wymagający opieki medycznej. Jedna z kobiet, obywatelka Demokratycznej Republiki Kongo była ofiarą przemocy po stronie białoruskiej, została poszczuta psami, które dotkliwie ją pogryzły. Grupa była uwięziona w pasie przygranicznym i jak relacjonowała, zastraszana przez białoruskie służby. Polskie służby sugerowały, żeby osoby udały się na oddalone o 100 kilometrów przejście graniczne w Terespolu. Pomimo negocjacji i interwencji BRPO nie udało się doprowadzić do przyjęcia przez Straż Graniczną wniosków o ochronę międzynarodową. Po paru dniach grupa odeszła od bariery.

Fotografie z archiwum Grupy Granica oraz Mikołaja Kiembłowskiego.

Interwencje humanitarne, medyczne i prawne

Organizacjom humanitarnym i ich współpracownikom, udało się udzielić pomocy rzeczowej 113 osobom podróżującym w 33 grupach. Organizacje humanitarne i osoby wspierające wzięły udział w 35 interwencjach, często przeprowadzanych w trudnym terenie i trwającym wiele godzin. 11 osobom (w tym 1 kobiecie w ciąży) z 11 grup specjalistycznej pomocy medycznej udzieliłi medycy MSF i Stowarzyszenia Egala. Wśród spotkanych w podlaskich lasach osób było przynajmniej 6 małoletnich podróżujących bez opieki.

Fotografia po lewej z archiwum Stowarzyszenia Egala. Fotografia po prawej z archiwum Grupy Granica

Dwie osoby pochodzące z Mali, kobietę i mężczyznę, znalazły w czasie nocnej interwencji osoby udzielające wsparcia rzeczowego. Mężczyzna zgłaszał przez media społecznościowe, że jego żona, będąca w trzecim miesiącu ciąży mocno krwawi i odczuwa silny ból. Na miejscu okazało się, że krwawienie jest bardzo intensywne. Medyk MSF, który dokonał telekonsultacji, zaopiniował, że kobieta znajduje się w stanie zagrożenia życia i musi natychmiast trafić do szpitala. Zarówno kobieta jak i jej mąż zostali otoczeni opieką prawną. O ich sprawie powiadomiono też Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich i UNHCR.

Wywózki i przemoc służb

W raportowanym okresie 30 osób podróżujących w siedmiu grupach zgłosiło doświadczenie wywózki. Wśród nich było 5 małoletnich i 4 kobiety. 27 osób zgłosiło dodatkowo doświadczenie przemocy ze strony służb, które zidentyfikowały jako polską Straż Graniczną.

Jeden z poszkodowanych, małoletni bez opieki pochodzący z Somalii opisywał, że na Białoruś przyjechał kiedy w kraju pochodzenia zagrożono mu wcieleniem do bojówek. Ktoś miał mu powiedzieć, że jest to łatwa i bezpieczna droga. Jako małoletni bez opieki, chłopak należy do grupy wrażliwej, mimo to, według jego relacji, został przez polskie służby wywieziony – chociaż, jak sam opisuje, miał błagać ich na kolanach, żeby nie odsyłali go na Białoruś. Chłopak doznał też urazu podczas przechodzenia bariery, jego kostka była spuchnięta i wymagał pomocy medycznej. Inna osoba, uciekająca z powodów politycznych, która także doświadczyła wywózek, tak opisuje swoją historię oraz przemoc, której doświadczyła zarówno ze strony służb polskich jak i białoruskich:

I was beaten and I was also shot in the thigh area because I participated in the demonstrations in [...] for a year 2020 was threatened in [...] by [...] religious political parties, and because I belong to the Sunni component of the Sunni nationalism, but my approach is secular in thought, not religious. I had to go to Turkey to live, but recently it became more and more threatening and I had an Instagram account that they hacked. [I] became a public threat And it became a public

threat and a death threat, and we know you are in Turkey and we come to you. I immediately moved from [...] to Istanbul I am a general medicine student, sixth year. They burned what belongs to me and proves that I am a medical student because, as you know, the state is in their hands. I came to Russia for a study invitation And then I came into Belarus, I tried in the forests of Belarus 10times, but they caught me in Poland and they beat me and took my phone and my things and sent me back to the forests of Belarus, and also the Belarusian army beats me

Najczęstsze formy relacjonowanej przemocy, podobnie jak w poprzednich tygodniach zawierały bicie, niszczenie rzeczy i prowiantu, pryskanie gazem oraz – w przypadku agresji służb białoruskich – straszenie i szczucie psami.

Jeden z mężczyzn, który informował, że doświadczył przemocy ze strony służb polskich relacjonował, że został pobity przy pomocy pałki, wysłał też zdjęcia doznanych obrażeń.

Po publikacji tych zdjęć w mediach społecznościowych Grupy Granica, w komentarzach wyrażono wątpliwości, czy Straż Graniczna ma w swoim wyposażeniu pałki. Według Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 maja 2014 roku¹, pałki służbowe są wymienione jako jeden z elementów uzbrojenia Straży Granicznej. W lutym tego roku w Koszalinie odbyło się dodatkowo szkolenie z posługiwania się pałką służbową dla funkcjonariuszy Straży Granicznej². Informacje o przypadkach bezpodstawnego użycia narzędzi takich jak pałki czy kije wobec osób migrujących przez granicę polsko-białoruską pojawiają się zresztą regularnie w relacjach poszkodowanych.

Fotografia po lewej: www.cos.strazgraniczna.pl. Fotografia po prawej nadesłana przez osobę zgłaszającą się po pomoc.

¹ <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/uzbrojenie-strazy-granicznej-18097707> [dostęp z dn. 7.06.2023 r.].

²

<https://www.cos.strazgraniczna.pl/cos/aktualnosci/49261Taktyka-i-techniki-poslugiwania-sie-palka-sluzbowa-teleskopowa.html> [dostęp z dn. 7.06.2023 r.].

Urazy doznane w wyniku przekraczania bariery

Przynajmniej dwie osoby doznały poważnych urazów w trakcie przechodzenia przez barierę. Mężczyzna z Syrii trafił na oddział ortopedii ze złamaniami obu nóg, a 17-letni Somalijczyk musiał poruszać się opierając na kiju z powodu bardzo spuchniętej i bolesnej kostki.

Inne:

W czwartek 25 maja w czasie pościgu Straży Granicznej za kurierem jeden z funkcjonariuszy oddał strzały w samochód i postrzelił jedną z osób, znajdującą się w bagażniku. Mężczyzna został przewieziony do szpitala.

Temperatury wg stacji pogodowej Białystok

<https://www.pogodowecentrum.pl/archiwum-pogody/szczegoly-miasta/122950-99999/bialystok>

